

ENERGETIKA V EU

▮ **energetická politika Evropské unie**

NEFORMÁLNÍ ZASEDÁNÍ MINISTRŮ PRO ŽP ČLENSKÝCH ZEMÍ EU

▮ **faq**

POKROK V OBLASTI OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ

▮ **právní předpisy Evropské unie, rozhodnutí, judikatura a jiné dokumenty institucí EU**

KOMISE PŘIJALA BALÍČEK OPATŘENÍ K REGULACI ENERGETICKÉ VÝKONNOSTI SPOTŘEBIČŮ

▮ **evropské zajímavosti a zprávy**

TURECKO „OSLAVILO“ VÝROČÍ PRVNÍHO POKUSU O VSTUP DO EU

měsíční bulletin Skupiny ČEZ

8/2009

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

uprostřed horkého léta si mnohé instituce Evropské unie vybírají dovolenou, to však ani v nejmenším neznamená, že se nic nového nedělo v oboru samotném. Srpnové prázdniny Evropské komise se z pohledu našich zpráv pro Vás projeví pouze v menším počtu zpráv týkajících se právních předpisů a rozhodnutí Komise (informujeme ale např. o pochybnostech Komise nad jedním z aspektů rakouského modelu podpory OZE), nicméně jinak je i letos živo. Švédské předsednictví uspořádalo ještě koncem července mimořádné setkání ministrů energetiky a životního prostředí – nepřekvapilo téma diskusí: boj s klimatickými změnami a snižování závislosti na dovozu klasických zdrojů. Jak se ukazuje z přípravy dokumentu hodnotícího plnění cílů v oblasti OZE, Evropská komise bere stále vážněji rizika plynoucí z překotné změny ve využívání obdělávané půdy – od lesů a potravin k biopalivům. Kromě toho Komise vydala celkový přehled cílů v této sféře, který jsme využili pro rubriku o častot kladených otázkách. Pozoruhodné věci se dějí na „mapě“ evropského plynárenského trhu – Turecko se podepsalo po nedávném souhlasu s výstavbou plynovodu Nabuc-

co i pod smlouvu o konkurenčním ruském projektu South Stream, GDF Suez má zájem participovat na severním plynovodu Nord Stream. Ačkoli EU půjčuje Ukrajině na ruský plyn a červencové dodávky údajně Ukrajinci Gazpromu zaplatili, Evropané nejsou stále přesvědčeni, že krize se nemůže opakovat. Evropské státy se také stále více ohlížejí za sluncem, v tomto případě ale nikoli prázdninovým – v Německu vyrostla na pozemcích bývalého vojenského prostoru druhá největší solární elektrárna na světě a záměr posilovat výrobu energie ze slunečních paprsků oznámila i Francie. Jako obvykle, dozvíte se u nás i některé zajímavosti přesahující rámec energetiky – např. to, že je nás v Evropě už téměř půl miliardy; nejenže se k nám stěhují statisíce lidí z celého světa, ale ještě se zvyšuje počet nově narozených dětí; a dočtěte se také, jak tání alpského ledovce změnilo hranice Evropy. Bulletin končí v rubrice „O čem se mluví“ opět čistě energetickou informací – středoevropští provozovatelé spustili nový systém monitoringu přenosových soustav. Tak ať si každý naleznete tu zprávu zajímavou právě pro Vás...

Zuzana Krejčířiková

OBSAH

energetická politika Evropské unie

NEFORMÁLNÍ ZASEDÁNÍ MINISTRŮ PRO ŽP ČLENSKÝCH ZEMÍ EU | ZMĚNA KLIMATU – PŘÍPRAVNÉ JEDNÁNÍ V BONNU | EU PŮJČÍ UKRAJINĚ 1,7 MLD. DOLARŮ NA PLYN | TZV. „ZELENÁ“ KRITÉRIA I MIMO OBLAST BIOPALIV? | RUSOVÉ BUDOU STAVĚT KONKURENČNÍ ROPOVOD SOUTH STREAM

energetika v Evropě a ve světě

MAMUTÍ SOLÁRNÍ ELEKTRÁRNA V NĚMECKU | FRANCIE CHCE VYBUDOVAT SOLÁRNÍ ELEKTRÁRNY | GAZPROM SLAVNOSTNĚ SPUSTIL VÝSTAVBU PŘENOSOVÉHO SYSTÉMU | EIB PŮJČÍ MILIONY NA ŘÍMSKOU ELEKTRICKOU SÍŤ

faq

POKROK V OBLASTI OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ

právní předpisy Evropské unie, rozhodnutí, judikatura a jiné dokumenty institucí EU

KOMISE PŘIJALA BALÍČEK OPATŘENÍ K REGULACI ENERGETICKÉ VÝKONNOSTI SPOTŘEBIČŮ | KOMISE SCHVÁLILA RAKOUSKOU POMOC OZE

evropské zajímavosti a zprávy

V EVROPSKÉ UNII ŽIJE TĚMĚŘ PŮL MILIARDY LIDÍ | TURECKO „OSLAVILO“ VÝROČÍ PRVNÍHO POKUSU O VSTUP DO EU | DALŠÍ PŘEZKUM LISABONSKÉ SMLOUVY | GLOBÁLNÍ OTEPLOVÁNÍ ZMĚNILO HRANICE EVROPSKÉ UNIE | EVROPSKÁ PRŮMYSLOVÁ VÝROBA NA HOUPAČCE

kalendář událostí v oblasti energetiky

o čem se mluví

RAAS – NOVÝ MONITOROVACÍ SYSTÉM PROVOZU PŘENOSOVÝCH SOUSTAV

ČEZ, a.s. Evropská agenda, Duhová 2/1444, Praha, 140 53 | eu@cez.cz

Zuzana Krejčířiková | manažerka pro evropskou agendu | +420 211 042 509 | zuzana.krejcirikova@cez.cz

Dana Dvořáková | +420 211 042 510 | dana.dvorakova01@cez.cz

Lucie Horová | +420 211 042 704 | lucie.horova@cez.cz

Veronika Ládková | +420 211 042 445 | veronika.ladkova@cez.cz

NEFORMÁLNÍ ZASEDÁNÍ MINISTRŮ PRO ŽP ČLENSKÝCH ZEMÍ EU

V červenci (24. a 25. 7. 2009) proběhlo společné neformální zasedání ministrů členských zemí EU pro energetiku a pro životní prostředí.

Ústředním tématem debaty ministrů ve švédském Åre byl přechod k eko-efektivnímu hospodářství („Enabling Eco-efficient economy“) – téma, které je jednou z priorit švédského předsednictví. Potřeba dosažení mezinárodní dohody o změně klimatu v prosinci v Kodani, posílení mezinárodního trhu s uhlíkem a role daňových politik na národní úrovni byly zdůrazněny jako významné nástroje k urychlení přechodu na ekonomiku založenou na efektivní a zároveň ekologicky šetrné výrobě a službách. Eko-efektivní ekonomika by rovněž měla být klíčovým komponentem budoucí strategie EU pro růst a zaměstnanost, která nahradí po roce 2010 tzv. Lisabonskou strategii. Pro úspěšnou implementaci strategie je nutné zapojení všech dotčených subjektů s primárním zaměřením na opatření, která je možné realizovat

již nyní bez významně vysokých nákladů, jako například odstraňování institucionálních překážek, postupné odstranění environmentálně nepřiznivých podpor (zejména v oblasti fosilních paliv) nebo zlepšení informačních toků.

Podrobnější informace o výsledcích jednání viz: [↗](#)

Výsledky neformálního zasedání ministrů budou využity ve formálních příspěvcích obou formací Rady EU (pro energetiku a pro životní prostředí) k diskusi na úrovni Evropské rady k problematice konkurenceschopnosti a růstu EU. V kontextu švédského předsednictví proběhnou k tomuto tématu další jednání a konference:

- Konference na vysoké úrovni na téma: Evropská města a globální změna klimatu, 14.–15. září 2009 ve Stockholmu
- Pracovní večeře ministrů pro dopravu, 21. září 2009 ve Stockholmu
- Neformální zasedání ministrů pro konkurenceschopnost, 14.–16. října 2009 v Umeå
- Předsednická konference „Eco-efficient Economy – Towards

Innovative and Sustainable Competitiveness“, 2.–3. listopadu 2009 v Linköpingu.

ZMĚNA KLIMATU – PŘÍPRAVNÉ JEDNÁNÍ V BONNU

V týdnu od 10. srpna 2009 proběhlo v Bonnu další ze série přípravných jednání před prosincovým summitem Rámcové úmluvy o změně klimatu v Kodani.

Ke komplikovaným jednáním s nepříliš významnými výsledky nepřispěly zřejmě ani výsledky hlasování australského Senátu, který dne 13. srpna 2009 odmítl balíček 11 předpisů týkajících se problematiky změny klimatu a emisního obchodování.

Návrh schématu obchodování s CO₂ vycházející z evropského modelu počítal se snížením emisí skleníkových plynů o 5–15 % v průběhu následujících deseti let v porovnání s rokem 2000. Přestože v rámci jednání v Bonnu státy příliš nepokročily v přípravě textu pro kodaňský summit, byly prodiskutovány některé praktické aspekty adaptací na změny klimatu, otázka technologií a budování kapacit. Debata se týkala rovněž technických aspektů převedení střednědobých cílů snižování emisí skleníkových plynů rozvinutých zemí (cílů do 2020) do právně závazných termínů, které by se měly stát klíčovou součástí nového textu navazujícího na Kjótský protokol. Dle vysokého představitele OSN pro oblast klimatické změny je nutné, aby rozvinuté země konkrétněji specifikovaly, jakým způsobem se budou podílet na finanční a technologické pomoci rozvíjejícím se zemím tak, aby jim napomohly v „ozeleňení“ jejich ekonomického růstu a adaptaci na dopady klimatické změny. Před prosincovým summitem v Kodani proběhnou o návrhu textu nové mezinárodní úmluvy ještě dvě kola jednání – dvoutýdenní jednání

v Bangkoku v září a následně potom pětidenní zasedání v Barceloně na začátku listopadu.

Více viz: [↗](#)

EU PŮJČÍ UKRAJINĚ 1,7 MLD. DOLARŮ NA PLYN

Předseda Evropské komise José Manuel Barroso oznámil, že je připravená dohoda o „energetické“ půjčce pro Ukrajinu.

Detaily půjčky ještě nebyly zveřejněny, avšak základní body jsou již víceméně jasné. Celkově se jedná o finanční pomoc ve výši 1,7 miliardy dolarů. Hlavním účelem půjčky je zajistit hladké dodávky zemního plynu do Evropy. Evropská komise se

k tomuto kroku rozhodla po lednové plynové krizi, při které se některé evropské země ocitly na dva týdny bez plynu. Model dodávek zemního plynu je následující: v létě nakoupí ukrajinský Naftogaz plyn do svých zásobníků a během zimy ho prodává zpět Gazpromu, který ho pošle „na západ“. Ruský Gazprom sám nemá dostatečné přepravní kapacity, aby mohl zemní plyn transportovat přímo z Ruska. Tento model ovšem není pro Evropu, která je stále na ruském plynu závislá, zcela bezpečný. Spory mezi Ruskem a Ukrajinou jsou stále živé a jejich vyostření může vést k dalším plynovým krizím.

Více viz: [↗](#)

TZV. „ZELENÁ“ KRITÉRIA I MIMO OBLAST BIOPALIV?

Evropská komise oznámila úmysl využívat tzv. „zelená“ kritéria, omezená zatím pouze pro sféru biopaliv, i v obecnějším rozsahu pro využívání běžných zemědělských komodit.

Účelem tohoto záměru je reagovat na změny v oblasti obdělávané půdy, vyvolané rozšířením pěstování plodin

pro výrobu biopaliv. Řada expertů v nedávné minulosti upozorňovala na rizika razantního snižování výměry např. lesních ploch či změnu struktury plodin pěstovaných na zemědělských půdách, která by mohla ohrozit potravinovou bezpečnost. Tomuto problému se částečně věnuje již i nová směrnice o obnovitelných zdrojích energie, která vyžaduje, aby Komise předložila do konce roku 2010 hodnotící zprávu, jež by měla mj. pojednávat i o důsledcích změn obdělávané půdy. Restrikce vztažené k biopalivům by se tak mohly obecněji týkat více či všech zemědělských komodit. Kromě spolupráce v oblasti administrativních postupů a standardů by jedním z nástrojů mohlo být i uvádění informací o tom, zda produkty prodávané na území EU vyhovují příslušným omezením. V diskusích na téma „nezamýšlených“ důsledků masivního rozšíření pěstování biopaliv zaznívají mj. i otázky, zda by bylo možné spočítat, jaké emise skleníkových plynů jsou vyvolány právě změnami ve využití zemědělské půdy – jinými slovy, jaká je vlastně celková bilance zvyšování produkce plodin pro biopaliva.

Více viz: [↗](#)

RUSOVÉ BUDOU STAVĚT KONKURENČNÍ ROPOVOD SOUTH STREAM

6. srpna podepsalo Rusko smlouvu s Tureckem, díky níž bude mít zajištěn přístup do tureckých vod při výstavbě plynovodu South Stream.

Stalo se tak měsíc poté, co Turecko podepsalo smlouvu o konkurenčním plynovodu Nabucco se zástupci Evropské unie. Podle expertů je jasné, že tímto krokem se Turecko chce stát energetickým uzlem a strategickým hráčem v regionu. Turecký premiér Recep Tayyip Erdogan k tomu prohlásil, že projekty nejsou v rozporu, ale představují vítanou diverzifikaci dodávek zemního plynu.

Paralelní existence obou projektů je však poměrně nereálná, protože cílí na stejné zákazníky a je jasné, že na vybudování obou ropovodů nejsou dostatečné finanční zdroje. V tomto směru má velkou výhodu levnější Nabucco, jehož stavba by měla přijít na 9 mld. dolarů. Naopak South Stream má stát až 25 mld. dolarů. Oba projekty tak budou závodit s časem.

Druhou rozhodující otázkou je zajištění dodávek plynu. Oba ropovody spoléhají na zemní plyn z Ázerbájdžánu, avšak tamní vláda se stále nerozhodla, kterému hráči dá přednost. Je ovšem více než pravděpodobné, že dá přednost tomu, kdo plynovod postaví dříve. Pro zajímavost: o několik dní dříve před touto událostí vyšlo najevo, že francouzská společnost GDF Suez vyjednává o účasti projektu Nord Stream – je vidět, že na plynárenské mapě Evropy panuje celkem horké léto.

Více viz: [↗](#)

MAMUTÍ SOLÁRNÍ ELEKTRÁRNA V NĚMECKU

Bývalý vojenský prostor v Braniborsku Lieberhose se dočkal zcela nového využití – dne 20. srpna v něm byla otevřena druhá největší solární elektrárna na světě.

Investice má navíc významné sekundární funkce – prostředky, získané za pronájem pozemků od investorů do elektrárny, budou použity na komplexní sanaci a rozvoj

tohoto území, které by se mělo v horizontu 20 let přeměnit v chráněnou krajinnou oblast. Nová elektrárna se skládá z úctyhodných 560 tis panelů (v den otevření symbolicky „položili“ poslední z nich braniborský premiér Matthias Platzeck a spolkový ministr pro výstavbu Wolfgang Tiefensee). Elektrárnu postavila jedna z největších světových firem v tomto oboru, americká společnost First Solar, ve spolupráci s německým partnerem Juwi Solar.

Výkon elektrárny představuje 53 megawatt a sluneční paprsky by měla zachytávat nejméně po dobu 20 let.

Více viz: [↗](#)

FRANCIE CHCE VYBUDOVAT SOLÁRNÍ ELEKTRÁRNY

Francie, doposud vždy preferující jadernou energii, se začala intenzivně zajímat o obnovitelné zdroje energie a chce se stát vedoucí zemí na trhu se sluneční energií.

Francouzský energetický gigant EDF chce do solární energie investovat 90 milionů eur, které by se podle odhadů měly vrátit během příštích deseti let. Ke spolupráci si vybral americkou společnost First Solar, výrobce solárních panelů. Francouzský ministr pro trvale udržitelný rozvoj Jean-Louis Borloo k tomu dodal, že „tato investice představuje skutečný bod zlomu ve fotovoltaickém průmyslu a potvrzuje, že Francie má lépe než kdy jindy vykročeno, aby v této oblasti zastávala globální vedoucí roli.“ Iniciativu v oblasti obnovitelných zdrojů energie s názvem Grenelle Environnement, zahájil francouzský

prezident Nicolas Sarkozy, jinak i hlavní iniciátor založení instituce Unie pro Středomoří. V rámci této unie se plánuje spuštění Středomořského solárního plánu, který by zvýšil využívání solární energie, a to mj. propojením některých členských zemí ležících při Středozemním moři. Podle: [↗](#)

GAZPROM SLAVNOSTNĚ SPUSTIL VÝSTAVBU PŘENOSOVÉHO SYSTÉMU

Ruský energetický gigant, společnost Gazprom, zahájil 31. července výstavbu rozsáhlé plynovodné soustavy, která má spojit ostrov Sachalin s městy Chabarovsk a Vladivostok.

Při příležitosti spuštění této rozsáhlé stavby na Dálný východ dorazil i premiér Vladimir Putin, který se za velkého zájmu žurnalistů a k radosti zástupců Gazpromu podepsal na jednu z trubek připravovaného plynovodu. Ambiciózní a nákladný projekt má nejen zlepšit dodávky zemního plynu do této odlehlé části Ruska, ale především přiblížit ruský plyn atraktivním oblastem při východní

hranici, jako je Čína a ostatní země regionu. I proto započala jeho výstavba nehlédě na hlubokou finanční krizi, která se nevyhnula ani Rusku. Viz též: [↗](#)

EIB PŮJČÍ MILIONY NA ŘÍMSKOU ELEKTRICKOU SÍŤ

Evropská investiční banka (EIB) poskytla 30. července společnosti ACEA půjčku ve výši 100 milionů euro, která má sloužit na výstavbu nové elektrické sítě italské metropole.

Platba je součástí nedávno schválené podpory pro ACEA v celkové výši 200 milionů euro. Celkové náklady na vybudování sítě by měly dosáhnout výše 400 milionů. Projekt počítá s celkovou modernizací stárnoucí energetické sítě v hlavním městě Itálie. Do města se každoročně přistěhuje na 8 tis. nových spotřebitelů a stávající síť již tento nápor nezvládá. ACEA, ve které má nadpoloviční podíl (51 %) město Řím, si v nedávné minulosti půjčila u EIB 200 milionů Euro na modernizaci kanalizace v okolí města.

Blíže viz: [↗](#)

POKROK V OBLASTI OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ

Využívání obnovitelných zdrojů energie (OZE) se stalo nepostradatelnou součástí energetické politiky EU i členských států samotných jakožto nástroj, od kterého si politici v EU slibují nemalé efekty v úsilí o snížení vnější závislosti na dovozech energie a zároveň snížení emisí zatěžujících ovzduší planety. Evropská komise zveřejnila koncem července přehled výsledků dosavadních snah EU a členských států; dokument poskytuje zajímavý pohled na způsob a tempo, jímž EU plní své vlastní ambiciózní cíle v této oblasti.

Jaká je historie cílené politické podpory využívání OZE?

Již v roce 1997 zveřejnila Evropská komise v Bílé knize o obnovitelných zdrojích energie návrh na zdvojnásobení podílu využití OZE (tj. na 12 %) v EU do roku 2010. V letech 2001 a 2003 následovalo přijetí dvou směrnic, stanovících indikativní cíle pro EU jako celek i pro jednotlivé členské státy. V roce 2005 pak byl vydán Akční plán pro biomasu, jakožto jeden z nejperspektivnějších zdrojů

„čisté“ energie. Posledním zásadním legislativním počinem bylo přijetí nové směrnice o obnovitelných zdrojích v dubnu letošního roku. V dvouletém intervalu pak Komise vydává zprávu o plnění stanovených cílů.

Jaké jsou hlavní výsledky, kterých EU a členské státy dosahují v oblasti elektřiny?

Z poslední (dubnové) zprávy Komise vyplývá, že podíl OZE celkově sice roste, ale mnohé státy mají potíže s naplněním jednotlivých indikátorů. V oblasti elektřiny se sice v roce 2006 podíl „zelené“ elektřiny přehoupl přes 15 % (platí pro EU jako celek), nicméně cíle stanoveného pro rok 2010 v této komoditě (21% podíl) nelze podle Komise dosáhnout bez podstatného zvýšení úsilí. Největšího pokroku, pokud jde o tempo růstu, se podařilo dosáhnout ve využití pevné biomasy a větrné energie. Průměr za celou EU ovšem zakrývá situaci v jednotlivých členských státech – zatímco Německo a Maďarsko i průběžné indikátory naplňují beze zbytku, řada jiných zemí (včetně např. Francie či

Rakouska) v hodnoceném období přírůstek podílu čisté elektřiny nevykazovaly (v úvahu je ovšem nutno brát výchozí situaci každého státu, která je pochopitelně velmi rozmanitá). Odlišná jsou i samotná schémata podpory; v této souvislosti Komise zdůrazňuje především nutnost stability jednotlivých systémů, bez níž lze jen stěží očekávat větší důvěru a tedy i aktivitu investorů.

Jaká je situace z hlediska ostatních zdrojů energie?

Hlavní sledovanou oblastí je spotřeba energií v sektoru dopravy. Cíle stanovené směrnicí 2003/30/ES vyžadují dosáhnout podílu čisté energie jako náhrady nafty a benzínu na úroveň 5,75 % do roku 2010. V oblasti biopaliv by podle Komise mohla být v roce 2010 dosažena úroveň 5% podílu. S tímto druhem paliv jsou ovšem spojeny některé nové problémy, jejichž řešením se EU bude muset zabývat (viz náš článek na téma rozšíření „zelených“ kritérií i mimo oblast biopaliv). Pokud jde obecně o využívání biomasy, Komise kritizuje skutečnost, že zatím ne všechny členské státy

disponují kvalitními národními akčními plány, jejichž úkolem je realizovat cíle EU v národních podmínkách.

Problémem jsou rovněž různé administrativní („netržní“) bariéry, mezi něž Komise řadí např. nejednotnost samotné terminologie a definic.

A jak vypadá nejbližší budoucnost „OZE – politiky“?

Nová směrnice o využívání OZE (2009/28/ES) byla přijata letos v dubnu a měla by být implementována do konce roku 2010. Směrnice stanovuje nové povinné cíle pro horizont roku 2020. Do června příštího roku by měly členské státy zpracovat národní akční plány, rozvádějící domácí podpůrné strategie do konkrétních nástrojů. Směrnice se mj. soustředí i na „neinvestiční“ překážky rychlejšího pokroku jako jsou administrativní procedury, přístup k informacím, technologické záruky přístupu k sítím a zvýšení schopnosti sítí reagovat na využívání OZE ve větším měřítku. Vzhledem k některým technickým potížím, které je nutné při využívání některých zdrojů OZE překonávat (viz např. otázka stability provozu energetických soustav v souvislosti s využíváním větrné energie), je tato oblast mimořádně důležitá.

KOMISE PŘIJALA BALÍČEK OPATŘENÍ K REGULACI ENERGETICKÉ VÝKONNOSTI SPOTŘEBIČŮ

Evropská komise přijala 22. července balíček nařízení, majících za cíl zlepšit energetický výkon některých elektrických zařízení.

Soubor opatření se týká elektrických motorů, oběhových čerpadel, televizorů, ledniček a mrazících boxů. Komise počítá, že návrhy každoročně ušetří až 190 TWh elektrické energie, což odpovídá roční spotřebě Švédska a Rakouska. Nařízení bude vstupovat v platnost postupně: první část, týkající se elektrických motorů, se váže k datu 16. července 2011, kdy bude po celé Evropské unii ukončen prodej nejméně efektivních výrobků třídy IE1 a nižších. S posledním krokem počítá Komise do 1. ledna 2017.

Neefektivní oběhová čerpadla skončí na trhu k 1. lednu 2013, televizory k 20. srpnu 2010 a „konec“ neekologických chladniček je naplánován na 1. červenec 2010.

Viz též: [↗](#)

KOMISE SCHVÁLILA RAKOUSKOU POMOC OZE

Evropská komise schválila 22. července rakouský návrh dotovaných tarifů pro společnosti vyrábějících elektrickou energii z obnovitelných zdrojů.

Návrhy rakouské vlády mají za cíl podpořit rozvoj tzv. zelené energie a nejsou v nich zahrnuty kompenzace mimořádně vzniklých nákladů. Komise nicméně zároveň oznámila, že hodlá provést hloubkovou kontrolu těchto subvencí.

Ačkoli z obecného hlediska je rakouské schéma zřejmě v souladu s pravidly hospodářské soutěže, podle Komise se zdá pochybnou zejména výjimka pro příslušné povinnosti v případě energeticky vysoce náročných oborů – ta by podle zdrojů z EK mohla znamenat rozpor s pravidly státní pomoci, resp. veřejné podpory. Dotyčné podniky by mohly – zbaveny povinnosti přispívat na refundaci „zelené elektřiny“ – získávat nepřiměřenou konkurenční výhodu.

Viz: [↗](#)

V EVROPSKÉ UNII ŽIJE TÉMĚŘ PŮL MILIARDY LIDÍ

Evropská agentura Eurostat dne 3. srpna oznámila, že počet obyvatel evropské sedmadvacítky se výrazně přiblížil hranici 500 milionů.

K 1. lednu žilo v EU 499,8 milionu obyvatel oproti 497,7 milionu k 1. 1. 2008. Nárůst byl způsoben dvěma faktory, a sice imigrací i zvýšeným přírůstkem nově narozených dětí na území Unie. Za uplynulý rok se do zemí Evropské unie přistěhovalo na 1,5 milionu lidí. Nejvíce imigrantů si za svou novou vlast zvolilo Itálii (438 000), Španělsko (414 000) a Velkou Británii (226 000) (pro zajímavost – do České republiky se přistěhovalo 72 000 občanů ze zemí mimo EU). Druhý příznivý faktor pro

zvýšování unijní populace, zvýšená porodnost, má vzestupný charakter již od roku 2004. V minulém roce se tak na území EU narodilo téměř 5,5 milionu miminek. Největší porodnost byla zaznamenána v Irsku (16,9 dítěte na 1000 obyvatel), na opačné příčce žebříčku stojí Německo, kde se narodilo pouze 8,2 dítěte na tisícovku obyvatel. Blíže viz: [21](#) nebo [22](#)

TURECKO „OSLAVILO“ VÝROČÍ PRVNÍHO POKUSU O VSTUP DO EU

31. července si Turecko připomnělo dlouhých 50 let od chvíle, kdy tehdejší premiér Adnan Menderes podnikl první sbližovací kroky s tehdejším Evropským hospodářským společenstvím (EHS), jež tehdy tvořilo šest zemí (Francie, Itálie, Německo a země Beneluxu).

Turecká snaha o přistoupení k Evropské unii je tak staršího data, než přístup některých zemí, které dnes představují „těžkou váhu“ Unie jako je Velká Británie nebo Španělsko. Integrace země, ležící na dvou kontinentech, je však velmi vleklá

a doprovázená mnohými těžkostmi. První dohoda mezi Tureckem a EHS byla podepsána v roce 1963. Ale až o téměř 40 let později byl Turecku přiznán status kandidátské země a teprve v roce 2005 byly zahájeny rozhovory mezi Bruselem a Ankarou o podmínkách nutných k přistoupení k Unii. Hlavní turecký vyjednávač Egemen Bagis vydal při příležitosti výročí prohlášení, ve kterém zdůraznil, že Turecko už nesmí a ani nehodlá ztrácet zbytečně čas. Naopak se musí poučit z minulých chyb a pokračovat přímou cestou k plnému členství v EU. Turecko doposud otevřelo 11 z celkem 35 kapitol politických oblastí, ve kterých musí sladit svou legislativu s právem Evropské unie. Otevírání dalších (případně zavírání již otevřených) je brzděno tureckým sporem s Kyprem.

Problémy se datují do roku 1974, kdy turecká vojska tento ostrov obsadila. Aktuální spory jsou způsobeny zákazem přistávání kyperských lodí a letadel v tureckých přístavech a letištích. Turci se nyní spoléhají na to, že jsou klíčovým spojencem EU v projektu plynovodu Nabucco. Nicméně i místní političtí analytici optimismus brzdí a připomínají, že Evropská unie obchoduje i se zeměmi, stojícími zcela mimo ni. S využitím: [23](#)

DALŠÍ PŘEZKUM LISABONSKÉ SMLOUVY

Několika českým senátorům, především z ODS, se nezamlouvají novelizované parlamentní jednací řády a chtějí na ně podat stížnost k Ústavnímu soudu a poté dokonce na Lisabonskou smlouvu, kterou se zabýval Ústavní soud v Brně již minulý rok na podzim.

Verdikt zněl, že je smlouva v souladu s českým ústavním pořádkem. Rozhodl však pouze o jednotlivých částech, kterých se žádost o přezkum týkala, ale nikoliv o textu jako o celku.

Ústavní soudci tedy ponechali možnost pro další stížnosti a žádosti. Podle Jiřího Oberfalzera (senátor ODS), se spolu s kolegy chystají nejprve napadnout novelu jednacích řádů obou parlamentních komor, která obsahuje tzv. zákon o vázaném mandátu.

Vláda by prý nemohla v budoucnu rozhodnout o přesunu pravomocí na evropskou úroveň bez souhlasu zákonodárců. Vázaný mandát byl právě podmínkou pro některé senátory, aby Lisabonské smlouvě dali v horní komoře svůj hlas. Senátor Oberfalzer však uvedl, že je ale neústavní, aby poslanci a senátoři rozhodovali o přesunu pravomocí jinou, než ústavní většinou. Předseda ústavněprávního výboru parlamentu Marek Benda (ODS) tvrdí, že je tento požadavek nadbytečný a že parlament ani nemohl v novelách jednacích řádů

zakotvit schvalování přesunu pravomocí 3/5 většinou, protože by se musela změnit Ústava. Český parlament již Lisabonskou smlouvu ratifikoval. Posledním krokem, který chybí k dokončení ratifikačního procesu v Česku, je podpis prezidenta. Václav Klaus zřejmě svůj podpis připojí až po tom, co Ústavní soud rozhodne o všech žádostech o přezkum smlouvy a pouze pokud irští občané ve druhém referendu Lisabonskou smlouvu schválí. Lisabonská smlouva ještě čeká také na podpis prezidentů v Polsku a Německu.

Více viz: [☞](#)

GLOBÁLNÍ OTEPLOVÁNÍ ZMĚNILO HRANICE EVROPSKÉ UNIE

Změna není jistě na první pohled nijak dramatická, nicméně je vykládána jako memento toho, že globální klimatické změny mohou ovlivnit náš život.

Na počátku první změny italsko – švýcarské hranice po čtyřiceti letech (jednalo se vždy o dílčí úpravy původního zakreslení hranic z roku 1861) stálo zjištění, že roztávají alpské ledovce v oblasti Matterhor-

nu. Země tedy vytvořily společnou komisi, která dostala za úkol vytyčit hranice, které počítají s úbytkem ledovcové masy. Proces byl ukončen ve středu 19. srpna, kdy změnu hranic schválil švýcarský parlament. Evropská hranice se tedy změnila na některých místech až o 150 metrů a Evropská unie přišla o konečnou stanici lanovky na Furggsattel, která se ocitla na švýcarském území. V této souvislosti se objevily varovné hlasy vědců, bijících kvůli evropským horským ledovcům na poplach. Rychle postupující tání totiž podle nich může způsobit, že tyto obrovské zdroje sladké vody roztají do roku 2050. Podle nejnovějších zjištění tají údajně tempem o 3 % za rok. Pryč jsou tak doby minulých staletí, kdy naopak ledovce ničily svým přírůstkem alpské vesničky, krčící se v jejich stínu.

S využitím: [☞](#)

EVROPSKÁ PRŮMYSLOVÁ VÝROBA NA HOUPAČCE

V období světové hospodářské krize se ostře sledované výkony ekonomiky EU v poslední době chovají

značně nestabilně. Zatímco podle květnových čísel začínali být mnozí finanční analytici optimističtí a začalo se hovořit o zlomovém bodu krize, červnová čísla vrátila do Evropy nejistotu. Průmyslová výroba Unie se totiž oproti květnu propadla o 0,2 % (v Eurozóně dokonce až o 0,6 %). Tato na první pohled možná nepříliš vysoká čísla získají zcela jinou razanci při pohledu na meziroční srovnání.

Od června 2008 činí hodnota pádu evropské průmyslové výroby 15,6 % (v Eurozóně 17 %). Největší nárůst výroby zaznamenalo Irsko (+9,6 %), k největšímu poklesu došlo naopak v Dánsku (–2,7 %). Čísla z Česka neměl Eurostat k dispozici, hospodářská výroba v pro nás klíčovém Německu si držela oproti předchozímu měsíci stejnou úroveň. České hodnoty však nebudou příliš radostné, protože podle ČSÚ došlo u nás meziročně k poklesu v hodnotě až 12,2 % (což představuje určité zlepšení oproti květnovým 22 %). Na špici nelichotivé tabulky nyní první místo s přehledem zaujímá Estonsko (–30 %), za nímž následuje Slovinsko (–22,2 %) a Itálie (–21,9 %).

Podle: [☞](#)

5. SRPNA převzala společnost Gaz de France dva nové tankery pro přepravu LNG. Lodě, pojmenované Paris a Brussels, byly vyrobeny v korejských loděnicích společnosti Daewoo a flotila Gaz de France se tím rozšířila na patnáct plavidel. [📄](#)

11. SRPNA vyhrála společnost REpower AG Systems tendr na dodávku třinácti turbín pro větrnou farmu ve skotském Burnfoot Hill, budovanou energetickou společností EdF. [📄](#)

17. – 18. ZÁŘÍ se v čínském Šendženu uskuteční setkání předních světových osobností v oboru jaderné energetiky, China Nuclear Power Leadership Summit. Podrobnosti naleznete [zde](#): [📄](#)

21. – 25. ZÁŘÍ hostí německý Hamburg 24. Evropskou konferenci a veletrh fotovoltaické solární energie. Tradiční diskuze nad nejrůznějšími aspekty a příležitostmi, které nabízí sluneční energie, proběhne v hamburském kongresovém centru CCH. Více na [📄](#)

23. – 24. ZÁŘÍ proběhne v Londýně konference s názvem Health and Safety for Power Generation. Na akci vystoupí odborníci na bezpečnost práce a zdraví zaměstnanců v energetickém sektoru. [📄](#)

23. – 24. ZÁŘÍ se koná v Moskvě mezinárodní konference nazvaná Russian Forum Energy Fresh. Součástí konference bude

i veletrh, kterého se zúčastní řada ruských i světových společností, jako je Siemens nebo Mitsubishi. Více na [📄](#)

RAAS – NOVÝ MONITOROVACÍ SYSTÉM PROVOZU PŘENOSOVÝCH SOUSTAV

V rámci společné iniciativy provozovatelů přenosových soustav (TSO) ve Střední Evropě, nazvané „TSO Security Cooperation“ (zkráceně: TSC) byl spuštěn společný online monitorovací systém RAAS (Real-time Awareness & Alarming system), jehož účelem je zajistit lepší ochranu proti výpadkům dodávek elektrického proudu.

Nový systém má všem jedenácti zúčastněným TSO zajistit informace o aktuálním stavu elektrických sítí v celém regionu. Do iniciativy se dosud zapojili provozovatelé přenosových soustav z České republiky, Polska, Německa, Rakouska, Nizozemska a Švýcarska, ale zájem projevil také maďarský provozovatel, který však zatím stále čeká na souhlas národního regulačního úřadu. Iniciativu kladně přivítali také provozovatelé přenosových soustav ze Slovenska, Slovinska a Chorvatska. RAAS v podstatě představuje regionální rozšíření předchozího varovného systému RAS, a to o dva provozovatele z Německa, dva z Rakouska a jednoho ze Švýcarska. RAS již po dobu dvou let poskytuje zúčastněným společnostem „online

výměnu provozních informací a případných výstrah“. Hlavním důvodem k intenzivnější spolupráci je zvýšení nároků na bezpečnost dodávek v souvislosti s integrací evropského trhu s elektřinou, spojenou s výstavbou nových přeshraničních kapacit a intenzivnějším přeshraničním obchodováním. Další problém spočívá ve výstavbě nových větrných zdrojů energie. Větrné elektrárny zdroje mohou v důsledku příznivého větru začít do sítě skokově dodávat výkon, se kterým si provozovatelé musí rychle poradit, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti dodávek. Připomeňme ještě, že výše zmíněná iniciativa TSC sdružuje provozovatele působící na území, na kterém žije na 170 milionů obyvatel,

a je otevřena i pro účast dalších TSO. Mezi první aktivity TSC patřilo již při jejím vzniku založení stálého Bezpečnostního panelu (týmu expertů provozovatelů přenosových soustav) a sdílené IT platformy pro výměnu dat a provádění společných hodnocení bezpečnosti provozu.

S využitím zejména: